

KOLLÉGIUM

SZAKMAI - MÓDSZERTANI, INFORMÁCIÓS FOLYÓIRAT

A tartalomból:

Ünnepi megemlékezés 2.oldal

Országos értekezlet 4.oldal

Tanulói teljesítmény 6.oldal

Roma kollégium 8.oldal

XII. évfolyam 2002.

Október

10.

A kollégiumi könyvtár jó lehetőséget biztosít az olvasás megszerettetésére.

Ünnepi megemlékezés 1956

Mondják, a nemzetek történelmét a győztesek írják, a világtörténelmet, az eseményeket formáló, formálni akaró mindenkori nagyhatalmak szerkesztik. Azt is mondják, hogy csak a jövő biztos, a múlt az bizony néha változhat. Nekünk, magyaroknak megadatott ezt a „múltat” megváltoztatni. A bukás tényét nem tudjuk eltörölni, de sikerült felragyogtatni azt az egykori célt, amiért oly sokan fizettek az életükkel, börtönökben töltött éveikkel, keserves mellőzésekkel, nélkülözéssel. A korábban megírt történelmet az elbukottak, a vesztesek, csak ritkán tudják a világgal újra átértékelteni, újra íratni. Mi magyarok, azon kevesek közé tartozunk, akiknek ez sikerült, akinek ez megadatott az emberiség hosszú hosszú történelme során.

Több nemzedék szigorúan cenzúrázott tankönyvein keresztül próbálták beleégetni nagyanyáink, nagyapáink, anyáink és apáink lelkébe a hazugságot, hogy az, ami 1956-ban történt, nem volt több rebellesek, lumpen elemek, börtönökből kiszabadultak lázadásánál, fosztogatásánál. 1956 nem volt más, mint a magyar történelem szégyenfoltja. 1956 közönséges ellenforradalom volt, aljas, alattomos lázadás a „népi demokrácia” ellen.

Több nemzedék cenzúrázott újságcikkein, tudományoskodó tanulmányain keresztül próbálták beleégetni nagyanyáink, nagyapáink, anyáink és apáink agyába a hazugságot, hogy 1956 Petőfi-körében tömörült hallgatók és értelmiségiek az imperializmus uszályába sodródtak gyülekezete volt, akiket a rádiót hallgatók tömegével együtt maga az amerikai CIA manipulált a két hírhedetté tett rádión, az Amerika Hangján és a Szabad Európa

Rádión, a SZER-en keresztül.

Mi történt 1956 hűvös októberének az utolsó harmadában Magyarországon akkor, amikor a világ közvéleményének az érdeklődését az a szuezi válság kötötte le, amelyben két világhatalom marakodott az akkoriban már kiemelt stratégiai fontosságú hely, a Szezei-csatorna és azt körülölelő olajkincs körül?

Nem történt más, mint egy hatalmas, vörös lobogós Góliát árnyékában fel mert állni a piros-fehér-zöld sávos, kivágott címeres zászlójával egy kis Dávid.

Nem történt más, mint a II. világháború befejezése után egy évtizeddel a megkötött nemzetközi egyezmények, státusz quo ellenére egy térdre kényszerített, többszörösen kifosztott, becsapott nép fel mert állni, szembe mert nézni, fegyvert mert ragadni egy olyan hatalom ellen, amely hazug, antihumanista álmokra építette a saját ideológiáját, vagyis önnön létének filozófiai és gazdasági alapjait is.

Nem történt más azokban a hűvös napokban, mint egyszerre sok ember merte kimondani az igazságot. Nem történt más csak az, hogy sok embernek volt bátorsága kimondani a „nem”-et az addig átélt nyomornak, a mindennapok addig megélt félelmeinek, az addig mondott hazugságainak, a családok rettegésének, a bizonytalanságnak.

Kétszáznyolcvan évvel korábban volt tizenhárom sok arcú, sok színű, sok nyelvű népességű amerikai gyar-

mat, amely az angol király, III. György lelketlen minisztereinek, adószedőinek és katonáinak mondott nemet a rájuk zúdított nyomorért, félelemért, rettegésért, a mindennapok megáláztatásaiért, bizonytalanságaiért.

Elég volt, mondták akkoriban sokan. Az 1775 nyarán a brit uralom ellen ki-robban felkelés közepette tizenhárom egyszerű lelkű kongresszustag - akik zömükben földművesek, kézműves emberek, egyszerű katonák leszármazottai voltak, akiknek az őseit a May Flower és a hozzá hasonló vitorlás hajók százai menekítettek át az európai nyomorból az Újvilág remélt lehetőségeibe - írásban fogalmazta meg azt az okiratot, amelyet a világ azóta a Függetlenségi Nyilatkozatként ismer, amelynek az eredeti teljes címe: Amerika Tizenhárom Egyesült Államának Egységes Függetlenségi Nyilatkozata.

A gyarmattartó hatalom elleni függetlenségi harc közben született nyilatkozat ugyanolyan hatalmas, évszázadok óta lobogó fáklyája az emberiség történelmének, mint amilyen Spartacus rabszolgalázadása volt az ókorban, vagy a mi Dózsánknak, a németek Geyer Flóriánjának, az angolok Cromwelljének a harca a középkor végén, az újkor hajnalán.

Miért?

Mert ebben a nyilatkozatban fogalmazták meg először hivatalos okiratban sokmilliónyi rabszolga sorban tartott, elnyomott, kizsákmányolt, megszarolt, kirabolt ember évezredek álmaikat.

„Magától értetődőnek tartjuk azokat az igazságokat, hogy minden ember egyenlőnek teremtett, és az em-

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István **Főszerkesztő:** Benda János **Alapító főszerkesztő:** dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; **Előfizethető a kiadó címén:** 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu **Honlap:** www.kollegiumiszovetseg.matav.hu **Példányszám:** 1500 **Ára:** 112 Ft

bert a Teremtője olyan elidegeníthetetlen jogokkal ruházta fel, amelyekről le nem mondhat, s ezek közé a jogok közé tartozik a jog az Élethez, és a Szabadsághoz, valamint a jog a Boldogságra való törekvésre. Ezeknek a jogoknak a biztosítására az emberek kormányzatokat létesítenek, amelyeknek a törvényes hatalma a kormányzottak beleegyezésén múlik. Ha bármikor bármilyen kormányforma alkalmazatlanná válik a célok megvalósítására, a nép joga, hogy az ilyen kormányzatot megváltoztassa, vagy eltörölje, és új kormányzatot létesítsen...”

Az Amerikai Függetlenségi Nyilatkozat fellobbantotta azt a fáklyát, a szabadságnak, a függetlenségnek, a testvériségnek, az egyenlőségnek azt a tűzét, amely az 1789-es francia forradalom, majd az 1800 évek európai forradalmainak parazsát lobbantották lángra éppen úgy, mint sok évvel később, a következő század közepén gyújtották meg 1956 magyar fáklyáit.

Ezek a fáklyák az emberiség történelmében mindig ott fénylenek fel, ahol elnyomás alatt sýnlődik egy nép, ahol összetörik az igazságosságot és az igazságot, ahol a hétköznapiakat a félelem lengi körül, ahol az igazságot csak rettegve és suttogva lehet kimondani, ahol cenzúrázzák az újságokat, a könyveket, az éterben szálló szavakat, a hivatalos beszédeket...

Immár több mint egy évtizede emlékezhetünk meg 1956 októberének eseményeiről, azokról a soknevű kis Dávidokról, azokról az esztergályosokról, kohászokról, gyári munkásokról, vasutasokról, sofőrökről, földművesekről, és értelmiségiekről, akik a világtörténelem lapjaira, a Demokrácia könyvébe írták bele a történéseket azzal a vérrel, amelyet pisztolyok, puskák, tankok gyilkos lövedékei, hóhérkötelek hurkai téptek ki ezeknek az áldozatul esett embereknek a testéből.

Tudatosítani kell magunkban, hogy 1956 számukra többet jelent egy hivatalos állami ünnepnél, egy ünnepnapnál, egy munkaszüneti napnál, amikor kirándulhatunk a szabadban, vagy pihenéssel tölthetünk huszonnég órát. 1956-nak üzenete van.

1956 igazi üzenete nemcsak az, hogy *nem szabad senkinek sem eltűnnie az igazságtalanságot.*

1956 üzenete nemcsak az, hogy mindig *„nem”-et kell mondani* az emberek szellemi és gazdasági kizsákmányolására.

1956 üzenet az is, hogy *ne tûrjük meg azokat közöttünk, akik félelmet akarnak kelteni bennünk, és körülöttünk.* Bibó István filozófus mondta egykor, *„ahol félelem van, ott nem virágozhat a demokrácia”.* A szüleinkkel, nagyszüleinkkel együtt megtapasztalhatták sokan, hogy milyen volt félelemben élni, amikor a horogkeresztes, majd a vörös csillagos zászlókat lobogtatott a magyar ég alatt a szél.

1956 üzenete az, hogy óvd mindig és mindenhol a demokráciát, óvd a többség akaratát, a többség szavát.

1956 üzenete az, hogy bárhol is élünk, nem engedhetjük meg, hogy megszaroljanak bennünket. Nem engedhetjük meg, hogy félrenézzünk, hogy arra kényszerítsenek minket, hajtsuk le a fejünket ott és akkor, ahol és amikor az igazság eltipróival és az igazságosság megrablóival kell szembenéznünk.

1956 üzenete az, hogy a demokrácia fáklyáját magunk is segítsük a mindennapok során újra és újra a magasba emelni, és újra és újra a magasban tartani.

Miképpen?

Úgy, hogy amikor az ideje van, elme-gyünk és lelkiismeretünk szerint *szavazunk.*

Úgy, hogy amikor ideje van, akkor a rossz döntéseknek, az ostobaságnak, a zsarolásnak, a korlátoltságnak *nem-et, állj-t* mondunk.

Úgy, hogy sem irigységből, sem karriervágyból, sem más okból nem állítjuk meg magunk körül a jobb, szebb, boldogabb jövőt akaró tehetséges embereket azért, hogy a dolgukat tehesék mindannyiunkért.

Úgy, hogy senki se legyen ebben az országban, akinek magáért, a családjáért, az egzisztenciájáért, a szakmai kiteljesedéséért azon kelljen gyötrődnie, félnie, hogy volt olyan bátor, hogy mert más lenni, mint a körülötte levők, hogy mert mást mondani, mint az éppen ügyeletben levő hivatalos szócsövek, hogy merte az igazságnak olyan arcát is láttatni, amelyiket sokan még nem láttak, vagy nem akartak mindeddig látni.

Sok dal született azokért, akik művészként szebb és boldogabb jövőt álmodtak, akik szónokként bátrak voltak, akik az ókorban rabszolgaként, a középkorban parasztként és nemesként, az újkorban munkásként és értelmiségként képesek voltak dárdát, kardot, kaszát, íjat, majd szuronyt, pisztolyt és puskát ragadni azok ellen, akik félelmet gerjesztettek keresztre feszítésekkel, kövezésekkel, nyaktilókkal, akasztófákkal, sortüzekkel, börtöncellákkal, később pedig elbocsátásokkal, rágalmakkal...

Most nemcsak Geyer Flórián dalára gondolok, most nemcsak Rouget De L'Isle Marseille-zére gondolok, most nemcsak a Szabadság himnuszára gondolok, hanem a közelmúlt olyan megrázó magyar fohászaira is, amelyek már apáink és anyáink megélt fájdalmából, a tegnap friss emlékeiből születtek.

Azokra a fohászokra gondolok, amelyek bennünk élnek, amelyek mindannyiunknak üzennek: nem hallgatunk a hazug szóra, nem változunk meg vezényszóra, mindig mindent nem bocsátunk meg, és nem tagadjuk meg minden álmunk.

Azokra a fohászokra gondolok, amelyek a remény nyíló sárga rózsájáról énekelnek

Azokra a kifeszített zászlókra gondolok, amelyek – ha mindannyian együtt vigyázunk rájuk – soha *„nem lennének játéka mindenféle szélnek”.*

Hiszem, hogy mindannyiunkban ringnak, lobognak azok a zászlók, amelyek nem lehetnek játéka mindenféle szélnek.

Hiszem, hogy mindannyiunk lelkében megnyílik, kinyílik a remény sárga rózsája.

És hiszem azt is, hogy amikor a jövőben látjuk majd a magyar zászlót lebegni a szélben, amikor a jövőben énekelni fogunk majd a sárga rózsáról, egy kicsit mindig büszkébbek leszünk apáink, anyáink, nagyapáink, nagyanyáink tettire, egy kicsit mindig erősebbek, dolgozabbak, összetartóbbak leszünk a mindennapokban, mert ez is 1956 igazi üzenete

Budapest, 2002. október

Takács Gyula Gábor
nevelőtanár

Országos igazgatói értekezlet (Budapest, 2002. október 7.)

Az Oktatási Minisztérium 2002. október 7-én országos igazgatói értekezletet szervezett. A budapesti kongresszusi központban közel 1600 pedagógus, intézményvezető vett részt.

Magyar Bálint oktatási miniszter

a XXI. szd. iskolájáról tartott előadásában arra hívta fel a figyelmet, hogy a magyar oktatásban eddig még nem volt egyetlen egy olyan átfogó reformfolyamat sem amit végig tudtak volna vinni. A legnagyobb oktatási hiányosságok az alapozó képzésnél vannak, éppen ezért célszerű lenne, ha azt 6 évre bővítenék ki.

Nincs értelme a gyerekeket úgy tovább engedni a felsőbb évfolyamokba, hogy nincsenek a szövegértő olvasás birtokába és a matematikai tudásuk is alkalmazásra képtelen. "Mire jó az, hogy kétszer tanítunk bizonyos tantárgyakat, és egyszer sem tudja a gyerek?" Az emelt szintű érettségi követelményszintje megfelel az érettségi szigorlat követelmény szintjének. Kinek jó ez a nagy sietség? Miért kell a középiskolának teljesen megnyomorítani a gyermekek életét azzal, hogy a gimnazisták átlagban heti 64 órát tanulnak. A felnőttek heti munkaideje 40 óra.

Miért várjuk el a gyerekektől azt ami ellen mi magunk is tiltakozunk? Erőltetjük a két nyelv tanulását: "a gyerek ahelyett, hogy egy nyelvet tudna, kettőt nem tud". Különösen nagy hangsúlyt kell helyezni az elektronikus írásbeliségre az információ feldolgozás elsajátítására. A Japán gyerekek ma 12 éves korukra az ECDL szintnek megfelelő számítástechnikai ismeretekkel rendelkeznek. A pedagógusképzésben is előre kell lépni, nem mini matematikust, mini történészt kell képezni, hanem olyan matematika történelem tanárt, aki birtokában van azoknak a pedagógiai módszereknek a mivel a gyerekeket meg tudja tanítani. A pedagógusnak nem az a dolga, hogy úgy tudja a tananyagot, mint senki más, hanem az, hogy úgy tudjon másokat megtanítani, mint senki más. Meg kell teremteni a multimédiás oktatás lehetőségeit és feltételeit. A felelősség minden tekintetben az oktatási kormányzaton van.

Hiller István politikai államtitkár arra hívta fel a figyelmet, hogy az oktatási intézmények felújítására átfogó, hosszú távú nemzeti programra van szükség. A PHARE program ehhez előre láthatólag 60 %-kal járulna hozzá. „Tragikomikus, hogy egyes iskolákban, ha a gyerekek nagyobbabobantának, kidől a közfal, és ott lóg az Internet.” A felsőoktatás integrációjával kapcsolatban kifejtette, hogy az nem hozta meg a várt eredményeket: - ma vannak olyan főiskolák, egyetemek, ahová 60 ponttal be lehetett kerülni.

Legalább 20%-kal meg kell emelni az alsó ponthatárt. Az iskola és a politika kapcsolatáról úgy vélekedett, hogy napi pártpolitikai vitáknak nincs helye az iskolában.

Általában, összefüggéseiben, történelmi rálátással kell politikai kérdésekről beszélni.

Kell, hogy az állampolgári nevelés része legyen a tárgyilagos tájékoztatás ezen a területen is a diákok életkorának megfelelően.

Sipos János közoktatásért felelős helyettes államtitkár előadásának első részében a tanév rendjéről szolt, majd feltette a nagy kérdést:

"Mi a célja a magyar közoktatásnak?"
„Az, hogy 18 éves korukra a gyerekek fejét nagyra fújjuk vagy, hogy megelégedett sikeres életvezetésre tanítsuk? „
„Mi a tudásról alkotott felfogásunk?”
„A pedagógusok közül sokan nem értik mi a különbség a között, hogy tantárgyat vagy gyereket tanítanak.”

A szakiskolás tanulók fele megbukik a diplomások 18%-ának tudás szintje nem éri el az érettségizettek tudás szintjét. Ezért védeni kell a diploma minőségét. Több szintű egyetemi képzés re van szükség.

A tanárképzéssel kapcsolatos kutatásokat fejleszteni kell, emelni kell a pedagógus továbbképzésre szánt pénzeiket. A minőségbiztosítás területén az önfejlesztő önértékelésre épülő helyi rendszereket kell elsősorban támogatni. A cigányok társadalmi beilleszkedését, munkaerő pozícióinak javítását

integrációs programmal ás ahhoz kapcsolódó normatív támogatással kell előmozdítani. A tanárok számítástechnikai eszközökhöz való jutását adókezelvényekkel kívánja a kormányzat elősegíteni a következő évtől.

Várhatóan évi 60 000 Ft adókedvezmény vehető igénybe, ha valaki 3 éves futam időre, havi 5000 Ft-os részletre vásárol számítógépet. A kétszintű érettségire történő felkészítést is meg kell kezdeni, fejleszteni kell az alapkészségeket, feladatbankokat kell létrehozni, országos méréseket kell végezni. Javítani kell az oktatási intézmények vezetőképzését is, mert az elmúlt tíz év azt mutatta, hogy egy -egy intézmény fejlődése döntőmértékben a vezetőtől függ. A vezetők motorjai lehetnek a pozitív változásoknak, de meg is akadályozhatják őket.

Sári Lajos szakképzésért felelős helyettes államtitkár

A szakképzés problémáiról szolt. Szomorúan vette tudomásul a hallgatóság, hogy ma a szakképző iskolás gyerekek a négy év során (nyolc osztályozott időszak) átlagosan háromszor megbuknak.

Mikor kellene elkezdenni a szakképzést? - tette fel a nagy kérdést, mikor a szakképzőbe jelentkezők fele funkcionális analfabéta. Az alapkészségek teljes hiánya jellemzi ezt az intézménytípust.

Meg kellene tanítani írni olvasni a gyerekeket :- igen ám, de egyes vélemények szerint ekkor már késő. Többet érne, ha az általános iskolában nem tanulnának mást, mint az alapkészségek elsajátítását, hiszen a tizennyolc éves tankötelezettség ideje alatt még sok mindenre jutna idő.

Nehezen és lassan lehet előre lépni, de az önfejlesztő iskolák és kollégiumok jó úton járnak, mert tudják, hogy nekik kell megoldani a saját problémáikat, nem várnak külső csodákra és nem mutatnak senkire.

Mohácsi Viktória roma kisebbségi ügyek miniszteri biztosa

Előadásában három lényeges területre tért ki - az esélyegyenlőségre, a méltányosság elvére és a jól felfogott érdekre.

Erős települési hátrányok vannak, még sok kistelepülésen szükségtantermekben tanítanak, a higiénés körülmények is sok kívánni valót hagynak maguk

után. A cigányok esélyei egy tanulmány szerint ma 50-szer kisebb a diploma megszerzésére, mint másnak.

Javítani kellene az esélyeket – az integrációs program erre hivatott.

„A cigányoknak is fel kell ismerni, hogy a jobb élethez az iskolán keresztül vezet az út.”

(Ezt nem csak a romáknak kellene felismerni! Szerk. megjegyzése)

Csak az iskola tudja felszínre hozni azokat az értékeket, amelyekkel a társadalomban érvényesülni lehet hosszú távon.

A méltányosság elvét úgy értelmezte, hogy segíteni kell a rászorultakat, a mélyebbről jövőket.

Az egész országnak jól felfogott érdeke, hogy a romák iskolába járjanak, kenyérkereső szakmájuk legyen, ne segélyeken éljenek. A tanárképzés során lehetőséget kell biztosítani, hogy integrált neveléssel, oktatással foglalkozó iskolákban hospitáljanak a leendő tanárok.

Dr. Majsai Sándor Gábor informatikai miniszteri biztos

A NETREKÉSZ oktatási szervezetek kialakításáról tartott szemléletes előadást. A fő fejlesztési területeket a következőkben jelölte meg: - digitális tankönyv, vezetői információs rendszer, chip kártyás fejlesztés, hálózat, eszköz kiépítés. Cél az egységes oktatási informatikai rendszer megteremtése, a Sulinet program gyors folytatása. Meg kell teremteni a távoktatásos infrastruktúra feltételeit.

Felmérések szerint ma Magyarországon a lakosság 75%-a digitális analfabéta.

(Egy másik felmérés szerint pedig minden 30- 40. ember teljesen analfabéta.)

A fórum hátralévő részében az Oktatási Minisztérium főosztályvezetői válaszoltak a résztvevők kérdéseire.

A kollégiumokkal kapcsolatba írásban eljuttatott kérdéseinkre az idő hiányában nem kaptunk válasz és szomorúan tapasztaltuk, hogy az előadók közül csak egyetlen egy ejtette ki azt a szót, hogy kollégium, de azt is csak egyszer. Pedig igen sok kollégiumban dolgozó intézményvezetővel találkoztam a folyosón a szünetben, akik több száz kilométerről érkeztek. A fórumot követően azonban Sipos János helyettes államtitkár úr megígérte, hogy bárhol tart tájékoztatókat, értekezleteket az országban, mindig szól a kollégiumok társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérséklésében betöltött fontos szerepéről, - a hazai közoktatási rendszer nélkülözhetetlen eleméről.

Gulyás Béla

Könyvajánló

Nevelési kézikönyv - nem csak osztályfőnököknek

A kézikönyv az iskolai neveléshez készülő taneszközcsoomagnak a most megjelent első darabja. A kötet kilenc fejezete megkísérli átfogni az iskolai nevelés (az osztályfőnöki szerep) szinte teljes tartalmát. Foglalkozik a világban és a társadalomban bekövetkezett változásoknak a nevelés funkcióira gyakorolt hatásával és ennek fényében a nevelői szerep esélyeinek, tartalmának, alakváltozatainak kérdéskörével. Szempontokat sorakoztat fel, és módszereket ajánl az iskolások multikulturális neveléséhez.

Tájékoztat a diákok egészségi állapotának jellemzőiről és iskolafüggő változóiról; megismertet egy bevált egészségnevelő program elméletével és gyakorlatával. Az osztályfőnöki munkában fellépő etikai dilemmákat elemzi, és segít átgondolni a közösségi nevelés 21. században is érvényes tartalmát.

Szó esik az érzelmi kultúra fogalmáról, illetve hiányának aktuális következményeiről, a konfliktuskezelés gyakorlatáról és az iskolai versengés természetéről. Megismerhetjük a különböző iskolák osztályainak fejlődéstörténetét, kapcsolatrendszerük, szerephierarchiájuk alakulását, valamint a pedagógus és a pszichológus együttműködésében rejlő nevelési lehetőségeket.

Terjedelmes fejezet foglalkozik az erkölcsi nevelés megvalósulásával a különböző szellemiségű iskolákban, és több tanulmányt olvashatunk az állampolgári nevelés lehetőségeiről és módszereiről. A nevelési vizsgálat elméletét és metodikáját tárgyaló írások az iskola belső értékelését kívánják megkönnyíteni.

Szó esik az iskolapszichológusokkal történő együttműködés lehető-

ségeiről és gondjairól, a család és az iskola kapcsolatában felmerülő időszzerű problémákról és a gyermekvédelem intézményrendszeréről, valamint az iskolai gyermekvédelem aktuális állapotáról.

A kézikönyv zárófejezetében ajánlás található az osztályfőnöki órák tartalmához. A feldolgozást segítő értelmezési keret, a módszertani ötletek, a vitaindító szövegek és a felhasználható szakirodalom a következő témakörökbe rendeződnek: a kor, amelyben élünk; ember és természet, kapcsolatunk az állatvilággal; erkölcs, jog; előítéletek; egyén, csoport, közösség; kapcsolatok; lelki egészség; az élet dolgai.

A népes szerzőgárda igyekszik megfelelni az iskolai gyakorlatban dolgozó pedagógusok és a pedagógusmesterséget elsajátító pedagógusjelöltek igényeinek. A korszerű elméleti ismeretek és a lehetőség szerint naprakész, részletes, tematikus bibliográfia mellett gazdag tapasztalati anyagot és bevált módszereket is közöl annak reményében, hogy minden olvasó megtalálja benne azt, amire éppen szüksége van.

A kötet az OKI és a Dinasztia Kiadó gondozásában jelenik meg.

A tanulói teljesítményt befolyásoló tényezők

A tanulói teljesítmény sokdimenziós és változó entitás

Mindenekelőtt magában hordozza a pedagógiai követelményekkel való azonosulás szintjét (identifikáció), valamint a tanulónak ezek elsajátítására (interiorizáció) irányuló képességét, irányultságát.

Kétségtelen az is, hogy az iskolai teljesítmény egyik, de nem egyetlen alapvető tényezője az intelligencia. Vannak esetek szép számmal, amikor szépen korrelál a tanulmányi teljesítménnyel. De az esetek más részében a tanuló intelligenciaszintjének pontos ismerete sem elégséges teljesítményének megbízható előrejelzéséhez, prognózis felállításához. Neves kutatók s a pszichológia tudományának jeles személyiségei is szükségesnek látták meghatározni a diákok tanulói teljesítményében alakulásában közrejátszó tényezőket. Így pl. elég lenne Alexander, Vernon, vagy Guilford nevét említeni.

Ez utóbbit e kérdéskör anomáliái vezették arra, hogy felülbírálja az értelem struktúrájára vonatkozó saját modelljét. Nevezetesen az intelligencia többtényezős szerkezetét magyarázó elméletét. Ennek legszembetűnőbb fogyatékoságát Guilford pontosan az emberi viselkedés motivációs és érzelmi összetevőinek mellőzésében látja. Meggyőződése, s nekünk is, hogy a tanuló egész személyiségével vesz részt a világ dolgaiban, így a tanulói tevékenységet sem csupán értelme, hanem érzelmei, vágyai, késztetései is befolyásolják.

A képességek, s a tanulói intelligencia megnyilvánulásai fel sem vehetők, pl. a motiváció figyelembevétele nélkül. Egyrészt a motiváció kihatással van a fejlődési lehetőségek kiaknázására s a már kialakult képességek aktivációs szintjére. Másrészt az adott tevékenység iránti érdeklődés, kíváncsiság, attitűd, beállítódás, vagyis e különböző megnyilvánulásaiban a motiváció függ az illető tevékenységben szerepet

játszó képességek fejlettségi szintjétől is.

Ezért van az például, hogy a fejletlen matematikai vagy nyelvi képességek rendszerint kerülnek a matematikai, illetve nyelvi tevékenységeket.

Mindenesetre a személyiség rendszerszemléletű s a pszichológiai realizmuson nyugvó felfogása - (ez utóbbi szemlélet elnevezése Mérei Ferenc nevéhez fűződik) - azt a tényt emelik ki, hogy a tanulói tevékenység és teljesítmény a tanuló egész személyiségétől függ.

Ezt hangsúlyozzák - más-más szemszögből megközelítve - K. Lewin, H. J. Eysenck, H. Pieron és mások megállapításai. Miszerint a tanulói tevékenység és teljesítmény - mint bármely más tevékenység és teljesítmény - függ a személyiség szerkezetétől, dinamikájától és törekvéseitől, emocionális stabilitásától. Az érzelmi érettségtől, a viselkedés szervezetségétől, s az önszabályozás, a reguláció milyenségétől. Ezeket viszont csak a pszichológiai mező, a kiscsoport (család, kollégiumi csoport, iskolai osztály, társas közösségek, stb.) interakciói keretében ismerhetjük meg.

Philipp Zimbardo az általa folytatott kísérletek, és megfigyelések alapján különös hangsúllyal emeli ki a „KÖRÜLMÉNYEK” meghatározó hatását.

S a pedagógiai helyzetek, a körülmények megszervezése, ennek személyi és tárgyi vonatkozásai, s ezek hatásrendszerének átgondolása a nevelés alfája és ómegája. Ezért is bír jelentőséggel a pedagógiai anamnézis.

Mindezekon túl, de mégis a tanár személyiségének belüli tényezőkön múlóan több kutatás is kimutatta, hogy a tanári attitűdök és elvárások sokféleképpen befolyásolják a tanuló teljesítményét.

Továbbá a pedagógus előfeltevései, attitűdje, vágyakozása arra, hogy diákjai különbek legyenek, nagymértékben meghatározók a tanulók

teljesítményének befolyásolásán túl, azok személyiségének alakulásának szempontjából is.

Erre utal, az un. „Pygmalion” effektus is, melyről részletesen e folyóirat 2001. februári számának 9-10. oldalain írtam.

Valamint nevezetes Rosenthal, Jacobsen és Rubin kísérletsorozata, melyekben fény derült arra, hogy a tanári elvárások önbeteljesítő jóslatként működhetnek még akkor is, ha megalapozatlanok.

Hasonló lélektani jelenségek érvényesülnek a fiukra és leányokra vonatkozó tanári elvárások különbözőségében. Ráadásul e jelenségek a diákok saját viselkedésével kapcsolatban saját elvárásaikat is alakítják. Végül is ki kell mondani, hogy a tanulás értékét hangsúlyozni tudó és érvényesítő iskolák és kollégiumok azok, ahol oly tanárok nevelnek és tanítanak, akik a tanulócsoportokat irányítani, vezetni, szabályozni, magyarul „kezelni” képesek a diákokat, s az ébredő, keletkező konfliktusokat. Továbbá a büntetés helyett a jutalmazáson, elismerésen van a hangsúly. Valamint a diákokhoz való viszony szívélyes, ahol tanár és diák részéről egyaránt tudatosul, hogy „egy csapatban játszunk”.

Mellékelt ábrákon nem véletlenül került a „KOLLÉGIUM” egy keretbe a társadalmi tényezőkkel. Egyrészt, mint a társadalom intézménye, s ha alapítványi, netán magán-kollégium, akkor is a szocializációs és enkulturációs funkciót teljesíti be.

Tehát legyen bármilyen, napjainkban oktatási-nevelési küldetésének teljesítésén túl - érezve a társadalmi élet patológikus tüneteit - korrekciós és redukatív funkciók teljesítésében is komoly részt vesz és vállal magára.

Ezenközben olykor-olykor a társadalom, az iskola és a család között un. puffer-szerepet vállalva a kollégium minden irányból komoly, olykor konfliktusokat gerjesztő hatásoknak van kitéve. Ezek minden körülmények között történő kezelésére bizony jobban fel kell készülnie.

Gajdár István

Tehetséggondozó roma kollégium Ózdon

Az észak-magyarországi régióban működő általános iskolákban jelentősen emelkedett a roma fiatalok száma. Ezért a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat fontos feladatnak tartotta, hogy lehetőséget biztosítson a cigány fiatalok tovább tanulására. S ehhez olyan körülményeket, környezetet kellett teremteni, mely ösztönző a tanulásra. Az oktatási tárca és a PHARE pályázati támogatásával felújították az ózdi Ady Endre Középiskolai Kollégiumot, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat fenntartásában létrejött a tehetséggondozó kollégium. 2002. szeptember 1-én, az ünnepélyes átadás után fontos munka kezdődött el az intézményben.

Hogyan is kezdődött?

A kollégium épülete az észak-borsodi város tulajdonában van, de az ellátási feladatot a helyi képviselő-testület átadta 1991-ben a megyei önkormányzatnak. Az épület teljes felújításra szorult, s a kihasználtsága sem volt teljes. A rendbetétel 2002. elején kezdődött el "A halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban roma fiatalok társadalmi beilleszkedésének támogatása" elnevezésű PHARE-program keretében.

A 160 millió forintos kivitelezési összegből a PHARE 140 milliót, az Oktatási Minisztérium pedig, 20 millió forintot biztosított. Kollégiumi berendezésekhez az oktatási tárca további 7,5 millió forintot, a Borsod megyei önkormányzat szintén ekkora összegű támo-

gatást adott. A kollégium berendezését további PHARE pályázati támogatás is segítette.

Szakmai és családi előkészítés

Aktív szerepet vállaltak a szakmai előkészítő munkában az Oktatási Minisztérium PHARE-irodájának, a Borsod Megyei Önkormányzati Hivatal Oktatási és Művelődési Főosztályának munkatársai, mely már a tavalyi év első negyedév-

ében megkezdődött. Áprilisban elindult a programban részt vevő, cigány tanulókkal foglalkozó pedagógusok továbbképzése, így 20 tanár ismerkedett meg a pedagógiai módszerekkel. Szakmai tanácskozás keretében szakértők tárgyaltak a szakmai előkészítésről, s Borsod megye közoktatási vezetőit tájékoztatták az induló programról. Az igényfelmérést követően összeállt azoknak a tehetséges cigány tanulóknak a listája, akik ózdi és putnoki középfokú oktatási intézményekben kívántak továbbtanulni. 2001. decemberében és 2002. januárjában a PHARE-iroda pedagógusokat is megbízott azzal a feladattal, hogy keressék fel azokat a családokat, akik jelezték, hogy diákjaik ózdi és putnoki középiskolákban szeretnének továbbtanulni. A tanulókat és szüleiket meghívták Ózdra, hogy helyszíni tapasztalatokat szerezzenek az érintett intézményekről.

Ünnepélyes átadás

Szeptember 1-én, ünnepélyes keretek között zárult le az a támogatási program, amelynek segítségével átalakult az Ady Endre Kollégium, ahol roma fiatalok továbbtanulási esélyeit segítik elő. Az átadó ünnepségen Dr. Ódor Ferenc, a Borsod Megyei Közgyűlés elnöke, országgyűlési képviselő beszédében megerősítette: a tanulmányait megkezdő diák számára, a tanulás lehetőségét megteremtő és befogadó ott-hon lesz az új tehetséggondozó kollégium. Sipos János, az oktatási tárca helyettes államtitkára kiemelte, hogy a ta-

nulók szülei fontos feladatnak tartják az iskoláztatást, mivel szeretnék, ha gyermekeik eredményeket érnének el az életben. Mint mondta, nagy hangsúlyt kell fektetni a cigány fiatalok oktatására, s a tudásszint elérése mellett szükség van a pedagógiai elvárások betartására is. Felszólalását követően ajándékként egy számítógépet adott át a tanulók képviselőjének. Kótai Aladár; az ózdi kisebbségi önkormányzat elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy a kollégium több évtizedes lemaradást pótol. Holló-Leleszi Vendel, a kollégium igazgatója pedig reményét fejezte ki a kitűzött célok megvalósulását illetően.

Esély a kiemelkedésre

Az átadást követő hetekben kerestem fel Holló-Leleszi Vendel igazgató urat, hogy a tehetséggondozó kollégium társadalmi szerepéről, valamint a tapasztalatokról kérdezzem.

- A tehetséggondozó kollégium elősegíti a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával a közösségi együttélés, a társadalmi szerepek tanulását és gyakorlását, mellyel támogatást nyújt a sikeres továbbtanuláshoz, a társadalmi beilleszkedéshez. Tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget is nyújt. Kiemelt feladatunk, hogy az általános iskolát befejezett, tehetséges roma fiatalok ne kerüljenek ki az oktatás folyamatából, szerezzenek szakképzettséget, a középiskolai tanulmányaik során felvértezzük őket felsőfokú tanulmányaik folytatására. Erőteljesen törekszünk arra, hogy a tehetséges kollégista diákot az identitásuknak megfelelően neveljük, hogy őrizték meg roma értékeiket. A hátrányos helyzetű, tehetséges gyerekeknél mi biztosítani kívánjuk azt - pályázatok révén -, hogy a tanulók anyagiak miatt ne kerüljenek ki a kollégiumból. Az első hetek tapasztalata, hogy ezek a tanulók akarnak, s el is végzik a középiskolát.

A cigányság felzárkóztatásának és társadalmi beilleszkedésének egyetlen útja van, az oktatás. Ez egy hosszadalmasabb lépés, de erről letérni nem szabad, ezért erősíteni, jobban szélesíteni kell.

Józsa Zoltán

50 éves a Szentesi Terney Béla Kollégium

(Egy "testvér" gondolatai)

Kedves szentesi meghívásnak tettünk eleget 2002. szeptember 18-19-én kollégiumunk igazgatójával *Koppány Csabával* és *Gál László* tanítványunkkal. Az 50 éves Terney Béla Kollégium jubileumi ünnepi rendezvényeinek voltunk résztvevői.

Megérkezésünkkel örömmel tapasztaltuk, hogy a több éve együttműködő "kollégiumi testvéri közösség" tagjai (az ógyallaiak, tatai Jávorkások, egriek, közsegiek, gyulaiak) is elfogadták a meghívást.

Az első nap esti programja nagyon bensőséges, családi volt. *Mátéffy Zoltán* címzetes kollégiumi igazgató úr vendéglátását élveztük, aki 12 évig kiválóan vezette a Terney Kollégiumot (korábban, mint nevelőtanár ill. igazgatóhelyettes is példamutató munkát végzett), ezért, magas állami kitüntetésben is részesült augusztus 20-án. Nyugállományba vonulása alkalmából felidéztek az együtt töltött kollégiumi rendezvények hangulatát. Az irányítá-

sával szervezett magas színvonalú MOZDULJ-t, a Terney-heteket, kirándulásokat, programokat. A meghitt hangulatú összejevetelen valamennyien kifejeztük óhajunkat, hogy *Mátéffy* kolléga nyugdíjba vonulása után is az eddigiekhez hasonlóan kedves vendég lesz a testvérkollégiumok által szervezett programoknak.

A szentesi kollégiumban dolgozó tanár kollégák intézményük fennállásának 50. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepséget a tőlük megszokott kiváló érzékkel, hozzáértéssel készítették elő, szervezték meg. *Takács Pál* megbízott igazgató úr üdvözlő szavai után a város polgármestere méltatta a kollégium több évtizedes munkáját. Az intézmény valamennyi volt igazgatója megemlékezett az irányításuk időszakára eső jelentősebb változásokról, a kollégium fejlődéséről. Jó volt hallani a különböző diákgenerációk tagjainak hozzászólását, akik egyértelműen kinyilvánították, hogy a kollégiumban eltöltött évek

felejtethetetlenek számukra, a kollégium igazi otthon jelentett számukra. A testvérkollégiumok kulturális küldöttségei - köztük *Gál Laci* is - igen színvonalas műsorral járultak hozzá az ünnepi rendezvény sikeréhez. A hangulatot magas hőfokra emelte *Hevesi Tamás* művész fellépése, aki ebben a kollégiumban töltötte középiskolás éveit.

Nagy örömmel vettük át vendéglátóinktól 50 éves jubileumi emlékkönyvet (1952-2002), melyből még többet megtudhattunk az 50. születésnapját ünneplő kollégiumról.

A jól sikerült programokat baráti hangulatú fehér asztal melletti beszélgetés és disco zárta. Mint a Terney Kollégium komáromi testvérkollégiumának képviselői jó érzéssel búcsúztunk vendéglátóinktól, hisz méltóképpen ünnepeltük együtt a jeles évfordulót.

Iványi Szabolcs
igazgatóhelyettes
Középfokú Kollégium, Komárom

Rövid hírek a

Komáromi Középfokú Kollégiumból

- **2002. szeptember 24-én** kollégiumi Tanácsülésre került sor. (Nevelőtestület és Diáktanács közös tanácskozása)

A csoportok egyéni minősítéssel kapcsolatos javaslatait tárgyalják meg, mely az elmúlt tanév II. félévében végzett tanulmányi és közösségi munkát értékeli. A Kollégiumi Tanács arról dönt, hogy kik lesznek Kiváló Kollégisták, kik kapnak Igazgatói- és Diáktanács dicséretet.

- **2002. szeptember 27-én** gólyatábor szervez nevelőtestületünk és a diáktanács az elsős tanulóknak. A játékos, vidám vetélkedők, versenyek azt a célt szolgálják, hogy új tanulóink jól megismerjék egymást és ezzel a rendezvényen is segítsük beilleszkedésüket a kol-

légiumi környezetbe.

- **2002. október 1-én** került sor a 2002/2003. tanév kollégiumi közgyűlésére, melyen az intézmény valamennyi tanulója részt vesz. A diáktanács részortfelelősei, a diák-csoportvezetők és a különböző érdeklődési körök vezetői betérjesztik a tanévre szóló munkaterveiket, ezt a jelenlévők megvitatják és a kiegészítésekkel, javaslatokkal, elfogadják.

Az intézmény igazgatója *Koppány Csaba* ismerteti a közgyűlés résztvevőivel a Kollégiumi Tanács határozatát az egyéni minősítésekkel kapcsolatban és a tanév fontos feladataira, a kollégium tagsága előtt álló tennivalókra hívja fel a figyelmet.

- **2002. október 8-án** tartottuk a 9. évfolyamos tanulók szüleinek értekezletét. A szülői értekezleten *Koppány Csaba* igazgató tájékoztatta a résztvevőket a kollégiumról, a tanulókkal szembeni elvárásokról és a szülői házzal való együttműködés fontosságáról. A csoportvezető tanárok a tanulókkal kapcsolatos konkrét tapasztalataikat mondták el a szülőknek. A szülői értekezlet után az *Ady Endre Művelődési Házban* folytatódott a program, ahol a lányok és fiúk szabaddekorációs versenyének I-III. helyezettei vehették át a Kollégium és a DT ajándékait. Hagyományainknak megfelelően az elsős tanulók műsorral kedveskedtek szüleinek, tanáraiknak, kollégista társaiknak és tréfás "gólyavatóra" került sor.

A program befejezéseként *Sánta Zsolt* amatőr énekes népszerű táncdalokkal szórakoztatta a jelenlévőket.

Felhívjuk az Olvasók figyelmét, hogy a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány jelen lesz az EDUCATIO 2002 Nemzetközi Oktatási Szakkiállításon, a Budapesti Vásárcsopont területén. A kiállítás időpontja: 2002. november 14-17. Az érdeklődőket szeretettel várjuk pályázati tanácsadással, új pályázati lehetőségekkel.

A pedagógusképzés és a pedagógus-életpálya

az élethosszig tartó tanulás korában

Mihály Ildikó egy OECD-jelentést összegező cikkében arra a kérdésre keresi a választ, milyen alapvető ismeretekkel és készségekkel kell rendelkezniük a pedagógusoknak ahhoz, hogy képesek legyenek megfelelni az új társadalmi kihívásoknak. A tanulmány szerint a pedagógusszakma követelményei az önismeret, a kapcsolatépítő képesség, a nyitottság, a csapatmunkára való beállítottság, valamint képesség az új kompetenciák megszerzésére.

Az OECD-jelentést megelőző, az UNESCO számára összeállított ún. Delors-jelentés már megfogalmazta azt a kettős felelősséget, amely a jövő tanáira hárul. Egyik oldalon arról van szó, hogy a tanároknak döntő szerepük van a tanuláshoz való pozitív vagy negatív viszony kialakításában. Másrészt pedig a tanárok csak akkor tudnak megfelelni a velük szemben támasztott elvárásoknak, ha megfelelő motivációval és szakmai lehetőségekkel rendelkeznek, a széles körű ismereteken, a szakértelem és a személyes kvalitásokon túl.

A társadalom változásai (demográfiai jelenségek, vagyoni és társadalmi különbségek, növekvő migráció) az iskolát is érintik - reformok, megsokszorozódó követelmények az oktatással szemben, multikulturális oktatás. Mindez azonban csak magasan

kvalifikált pedagógusokkal valósítható meg.

Ezeknek a céloknak az eléréséhez a már fentebb említett tulajdonságokkal kell rendelkeznie egy igazán jó pedagógusnak - aki viszont nem elégedhet meg a ma is tapasztalt alacsony presztízsszinttel. Ezen a politikának és a társadalomnak kell változtatni, alapszinten azzal, hogy módosítani kell a tanárképző intézmények jelenlegi felvételi gyakorlatán, mivel a tanárok megbecsültsége egyenes arányban összefügg a tanárképzésbe jelentkezők tudásának minőségével. Fontos tennivaló még, hogy a pedagógusok tudása és tevékenysége magasabb fizetéssel legyen honorálva, különben a pályaelhagyók száma tovább nő; ezenkívül vissza kellene állítani a férfi-nő egyensúlyt az egyre inkább elnőiesedő tanári pályán.

A társadalmi folyamatok alakulása miatt változik a képzés intézményi háttere is, ma már nemcsak a hagyományos tanító- és tanárképző intézményekben folyik pedagógusképzés. Az intézményi változások közé tartozik a pedagógus-alapképzés időkereteinek bővülése, mivel az információs és kommunikációs technikák alkalmazására is fel kell készíteni a leendő tanárokat. Ezek nemcsak az általános ismereteket bővítik, de megváltoztatják a pedagógus szerepét és a pedagógiai gyakorlatot is.

Fontos kérdés az iskolai tanítási gyakorlat, melynek ideje országonként és tanítási szintenként (tanító-tanár) is eltérő. Egyre elterjedtebb, hogy a tanárjelölteket egy mentortanár segíti, egyrészt a jobb szakmai felkészülésben, másrészt ez a rendszer bekapcsolhatja a pedagógusokat az élethosszig tartó tanulás áramkörébe. A tapasztalatok szerint a mentortanárokkal együtt dolgozó tanárjelölteknél sokkal kisebb a pályaelhagyók aránya, mint azoknál, akik magukra vannak hagyva.

Az élethosszig tartó tanuláshoz hozzátartozna a rendszeres szakmai továbbképzés is, amely az új tantervi anyagokra való felkészülés mellett megalapozhatja az újabb pedagógusi szerepekkel való azonosulás folyamatát. A pedagógiai kutatásokban való részvétel is fontos eleme annak, hogy a pedagógus meg tudja felelni a folyamatosan változó elvárásoknak és szerepköröknek, de hogy a tanárjelöltek teljes értékű résztvevők lehessenek, már a felsőoktatási képzésük során fel kell őket készíteni erre a feladatra is.

Egyáltalán nem utolsó sorban és nem mellékes körülményként említi végül a tanulmány a pedagógusok munkakörülményeinek rendezését, elsősorban a fizetések megfelelő szintjét, amelynek hiányában a magasan képzett pedagógusok nem tarthatók meg a pályán, nélkülük pedig a kormányintézkedések is hiábavalók; megfelelő minőségű pedagógusok híján nem lehet sikeresen keresztülvinni a tantervi és szervezeti változtatásokat.

Olvasási zavar, mint tömegjelenség

Tény, hogy a felnövekvő nemzedéknek akár 30-40 százaléka is funkcionális analfabétává válhat. Ugyanis ilyen mértéket öltött a magyar gyermekek a diszlexiás tünetekkel küzdők aránya. Ez a nemzetközi átlag tízszerese. Miben kereshetjük az okot? Lehet, hogy a foglalkozáshiány, túlzott televízió nézés vagy netán a számítógépek játékaik állnak a jelenség mögött? Vagy kereshető a nem megfelelő tanítási módszerekben is? Talán nem is lehet pontosan meghatározni. Kívülállónak viszont kicsit talán sok lehet, hogy a kisiskolások jelenleg 14-féleképpen tanulnak írni, és ezek között ott szerepelnek a bizonyítottan káros technikák is. A hiba persze nem csak itt található meg. Hiszen a diszlexiás tünettel rendelkező gyermekek mindezt örökölhették is. Oka lehet a méhen belüli vagy születési sérülés, de ugyanúgy más fejlődést visszavető betegség is, ami által nehezebben alakul ki a beszéd, és később az olvasás, illetve írás elsajátítása. A beszédfejlődés akadályozottsága pedig iskoláskorban olvasási, írási vagy számolási zavarhoz, azaz diszlexiához, diszgráfiához és diszkalkuliához vezethet. Felmérések szerint azonban a diszlexia mellett megjelenik a tőle csak nagyon

nehezen elválasztható áldislexia is, aminek tünete szintén a betűtévesztés, szótagkihagyás, -keverés, nem értelmezett tartalom, -de szerencsére egyszerűbben orvosolható. Mivel e probléma gyakori, szükséges vele megfelelő mértékben és módon törődni, mert ellenkező esetben felnőttként könnyen válhatnak funkcionális analfabétává, amikor a legegyszerűbb feladatok is problémákat okozhatnak számukra.

A jelenlegi oktatási képzés fiatalabb korban kezdődik el, mint ahogy a gyerekek látási és hallási fejlődése eléri a befogadáshoz szükséges szintet, és a kézfejszontozat is csak hétéves korra válik alkalmassá az írómozgás végzésére. A tanítási módszerek sem minden esetben a legmegfelelőbbek, és az óvodai óvásból kikerült gyerekek itt már azonnal a rohanó tempóval találkozhatnak, amibe nem tudnak egyforma módon bekapcsolódni. Hajtják őket a tanárok, sürgetik a szülők, nőnek az elvárások, bennük pedig a félelmek, hogy mindezt nem tudják teljesíteni.

Kialakul a görcs, és annak egyik megnyilvánulási formájaként, pl. a diszlexiának nevezett szóvaktság. Ez - a kevésbé lelkiismer-

etes tanárnak - még akár jó alibiként is szolgálhat, mert nem kell a nehezen tanuló gyerekekkel bajlódni, hanem mindjárt tovább irányíthatja a logopédushoz. A kerettantervek ugyan nem írják elő módszereket, csupán rögzítik, mit kell teljesíteniük az oktatási intézményeknek. A közoktatási törvény módosítása komoly könnyítéseket tartalmaz a lassabban haladó tanulóknak számára, mert lehetővé teszi, hogy a kisiskolások még egy évig előkészítő foglalkozásban vehessenek részt. Ezen kívül az iskoláknak sem kell hátrányosan megkülönböztetniük - pl. megbuktatniuk - a nehezebben tanuló tanulókat - negyedik osztályos korukig. Hiszen lehetőség nyílik a felzárkóztatásra, és a nehézséggel küszködőknek elég lesz a negyedik osztály végére felzárkózni a többiekhez. Így a kudarcélménytől is megkímélődnek. A felmérésekből fény derül arra is, hogy a problémás diákok nyolcvan százaléka fiú. A gyerekek 10-15 százaléka pedig speciális tanulási tréningre szorul, ezért minden tizedik gyerek a bukás határán van, akiknek nyolcvan százaléka diszlexiás. Nekik vizuális funkcióik gyengék, de hallás alapján épp olyan jól értik a tananyagot, mint társaik.

Tehát nem lenne szükségszerű, hogy ezek a gyerekek rosszul tanuljanak.

Hagyományainkhoz híven

Az idén is számot adtak az elsősök a kalocsai Hunyadi János Középiskolai Kollégiumban, mennyire ismerik azt a várost, ahol reményeink szerint legalább 4 évig diákoskodnak.

A vetélkedőnek a kollégium díszterme adott otthont. Kérdőívek segítségével bizonyosodott meg az öttagú zsűri arról, hogy például egyes csapatok szerint Kalocsa városában „Sokszöggyár”, „Rím” és „Csirkegyár”, sőt, még egy extra „Bálnafeldolgozó” is található. Legnagyobb meglepetést az váltotta ki, hogy a kis gólyák még azt sem tudják, hogy milyen iskolába járnak: - ennek fő oka az volt, hogy az utóbbi években több intézmény neve is megváltozott.

A felsőbb évesek a vetélkedő előtt néhány nappal „elárultak” egy nem létező feladatot, (magyarul - begratták az elsősöket) miszerint szórakozóhelyeket, hoteleket, éttermeket kell majd megnevezniük és ahányat tudnak annyi pontot fognak kapni.

A szorgos kis gólyák nagy lelkesedéssel járták Kalocsa városát, kocsmák után kutatva.

Meg is lett az eredménye: - a munkába igyekvő nevelőtanárok tömegével találkoztak kocsmák előtt bámszokdó és betérő sárgás csőrű, riadt tekintetű kollégista palántákkal.

Úgy leteremtették őket, hogy se nyelni se nem tudták.

A 85 elsős 4-6 fős csapatokban versenyzett, összesen 13 csapat mérte össze erejét.

A műsor lebonyolítását az ötöd éves Bangó Zsiga kezdő műsorvezető vezette. (Nagy tehetség!)

Természetesen neves személyek alkották a zsűrit (Szabó Brigitta DÖK-elnök, Gulyás Béla igazgató úr, alelnökeink: Horváth Anita, Vancsik Péter, DÖK tagok és Simon Zoltánné Ildi-né-

ni a büfés). Mondanom sem kell, hogy az utóbbi a kollégiumi népszerűségi listán évek óta az első helyen van.

A játékosok a jobb agyműködés érdekében csokit kaptak a harmadik forduló után.

A csoki hatására sikerült egy új közmondást is kitalálni:

Az egyik győztes csapat

„Tomori is veszett, Mohács is veszett.” Az eredeti feladatban a megoldás az lett volna, hogy „Több is veszett Mohácsnál”

A Maszlagok csapata puskázott, melyet egyből kiszűrtak és mínusz tíz ponttal jutalmazták.

A jó hangulatú vetélkedő kérdéseinek összeállítását Haszán János tanár úr állította össze, melyet ezúton is köszönünk. A diák-önkormányzati vezetők gondoskodtak a szervezésről, a jutalmakról, a helyi televízió jelenlétéről és mindarról, ami a sikerhez kell.

Munkában a zsűri

A vetélkedőn fantáziánévvel lehetett indulni, az első három csapat sorrendben a következő volt:

1. „Békák” csapata (75 ponttal):
csapatkapitány: Sándor Roland
tagok: Boldizsár Andor, Gargya Tamás, János Elek

2. „Zöld egerek” csapata (71 ponttal):
csapatkapitány: Koós Lilla
tagok: Kállai Eszter, Lipták Nárcisz, Puskás Sarolta, Mészáros Renáta, Szurcsik Andrea

3. „Ászok” csapata (64,6 ponttal):
csapatkapitány: Volter Hajnalka
tagok: Juhász Ilona, Rigó Anna, Nagy Lucia,

Az első három helyezett tortát és oklevelet kapott, a többiek csokit.

Voltak egyéni rimfaragó versenyszámok is, melynek előadása során a zsűri tagjai a hajukat tépték, eltorzult arccal vették tudomásul a kínrímeket.

Jövőre megkíméljük őket ettől a szenvedéstől :- vagy nem lesz rimfaragás vagy másik zsűrit kérünk fel.

További sok sikert a gólyáknak! – készüljenek a kollégiumi polgárrá avatás szörnyű próbatételeire, gyakorolják a nevetést, nehogy görcsbe ránduljanak az arcizmaik Mikulás estéjén.

Berger Kata
szervező, tudósító
Hunyadi J. Kollégium

Emlékfutás Szolnoktól Monokig „Jó mulatság, férfimunka volt...”

Kossuth Lajos születésének 200. évfordulója alkalmából 185 kilométeres emlékfutást szervezett a Szolnok Városi Kollégium Diákszövetsége – Spuri Baráti Társasága. A nagy magyar emléke előtt tisztelgő váltófutásra diákok és tanárok – Gergely Gábor, Oláh András, Szücs Sándor, Töröcsik Ferenc,

Szurmay Zoltán, ifj. Csirke József, Kavacsánszki Imre és Csirke József – összesen nyolcan vállalkoztak. A futók atlétikaedző útmutatása alapján egyéni edzéstervvel és közös tréningekkel készültek a sportteljesítményre. Szeptember 29-én vasárnap éjjel egy órakor indultak és tíz, illetve öt kilométerenként

váltva egymást a Szolnok-Kisköre-Poroszló-Mezőcsát-Tiszalúc útvonalon még ugyanazon napon este hét órára érkeztek meg Kossuth Lajos monoki szülőházába, ahol emlékkoszorút helyeztek el. A hosszú nap során átlag 23 kilométert futottak, a legtöbbet, 37 kilométert Gergely Gábor teljesítette. A kísérőautót Kiss József, a diákszövetség elnöke vezette. Az emlékfutás az egészséges életmód népszerűsítésén túl a Kossuth-i eszmére oly jellemző összefogásban rejlő erőt is jól példázta. Számos támogató állt a futók mellé. A Mobilitás debreceni irodája a frissítőről, a budapesti HM Honvéd Kulturális Kht. a pólókról, a szolnoki Rethmann Rt. fényvisszaverő mellényekről, Csider Andor, a Szerencsi Középiskolai Kollégium vezetője vacsoráról és kellemes éjszakai szállásról gondoskodott. A Városi Kollégium a Nissan kibuszt biztosította üzemanyaggal. A szerencsi diákok az utolsó hét kilométeren együtt futottak a szolnokiakkal.

Az emlékfutás a hazautazás napján az Ónodi országgyűlés helyszínének és a Muhi csata emlékművének megtekintésével zárult.

Csirke József

Fotó: Csider Andor

KISVÁROSI KOLLÉGIUMOK 10. (jubileumi) SPORTTALÁLKOZÓJA TATA, 2002. október 12 – 13.

(Eredmények)

Csapatversenyek

Kézilabda

Lányok: (5 induló)

1. Tata József Attila Kollégium
2. Békés Németh László Kollégium
3. Törökszentmiklós Székács Elemér Kollégium

Fiúk: (6 induló)

1. Tata József Attila Kollégium
2. Nagykőrös Toldi Miklós Kollégium
3. Törökszentmiklós Székács Elemér Kollégium

Kosárlabda

Lányok: (6 induló)

1. Gyergyószentmiklós Salamon Ernő Líceum
2. Tata József Attila Kollégium
3. Tata Jávorka Sándor Kollégium

Fiúk: (6 induló)

1. Nagykőrös Toldi Miklós Kollégium
2. Békés Németh László Kollégium
3. Esztergom Géza fejedelem Kollégium

Kispályás labdarúgás

Lányok: (5 induló)

1. Tata József Attila Kollégium
2. Békés Németh László Kollégium
3. Törökszentmiklós Székács Elemér Kollégium

Fiúk: (10 induló)

1. Békés Németh László Kollégium
2. Nagykőrös Toldi Miklós Kollégium
3. Tata Jávorka Sándor Kollégium

Összetett verseny végeredménye:

1. Tata József Attila Kollégium (191 pont)
2. Békés Németh László Kollégium (177 pont)
3. Nagykőrös Toldi Miklós Kollégium (148 pont)
4. Gyergyószentmiklós Salamon Ernő Líceum (135 pont)
5. Törökszentmiklós Székács Elemér Kollégium (112 pont)
6. Esztergom Géza fejedelem Kollégium (85 pont)
7. Vásárosnamény Babus Jolán Kollégium (67 pont)
8. Tata Jávorka Sándor Kollégium (50 pont)
9. Tatabánya Középfokú Kollégium (23 pont)
10. Gödöllő Madách Imre Kollégium (22 pont)